27ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7442 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1910

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

27 Octobre 1910 27me année N 7442

ՊԷՐ ԵՒ ՊՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՏ ԶԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ
Կ. Պոլիս Գալաթիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌كین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple, Galata

Աղաները Այսպէս Որոշեցին...

Երէկ Արեւելքի ազգային լուրերու բաժնին մէջ Գարակէօղեան արհեստանոց-ուրբանոցի խնամակալութեան մասին տեղեկութիւն մը բերուած էր, որուն վրայ կ'արժէ անդրադառնալ, մասնաւորապէս ընելու համար այն մեծ ազգային քահանայական ոգին որ կը տիրէ տակաւին մեր ազգին մեծամասնութեանը մէջ, դիսուն տարուան սահմանադրական վարժութենէ մը ետքը։

Ինչպէս յայտնի է, ըստ օրինի, ազգային դրամով եղած կալուածական առ ու ծախսերը կը կատարուին Տնտեսական խորհուրդի որոշումով։ Ո և է մարմին որ ազգին վերաբերեալ տեղ մը պիտի ծախէ կամ գնէ, պէտք է նախապէս արտօնուի այդ խորհուրդին կողմէ։

Արդ, վերջերս, Գարակէօղեան խնամակալութիւնը կ'որոշէ Թիֆլիսի խանի կից գտնուող 150 կանգուն հողը 350 ոսկիի գնել և զայն նոյն խանին կցել, որպէսզի չէնքը աւելի հաստատաբար ըլլայ։ Խնամակալութիւնը այս մասին գրով մը արտօնութիւն կը խնդրէ Պատրիարքարանէն։

Խնդիրը կը ներկայանայ Տնտեսականին, որ ձեռնհաս անձերու ձեռքով քննութիւն կը կատարէ և կ'եզրակացնէ թէ խնամակալութեան կողմէ մօտաւորապէս ըլլալիք 1000 ոսկիի ծախքը պարապը վատնուած պիտի ըլլայ, քանի որ այլեւս Զաքաբէրլարը դադրած է առեւտրական կեդրոն ըլլալէ, բայց ասոի, այն հողը որուն համար խնամակալութիւնը 350 ոսկի տալ որոշած է, հազիւ 200–250 ոսկի արժէք ունի։ Եւ այս նկատումներով առաջարկուած գնումը յարմար չտեսնար։

Տնտեսականին որոշումը կը հաղորդուի Գարակէօղեան խնամակալութեան գրագրին, որ խորհրդին ներկայացած էր որոշումը իմանալու համար.

— Տնտեսականը անյարմար կը տեսնայ խնամակալութեան խնդիրը, կ'ըսուի իրեն։

— Անկարելի բան, կը պատասխանէ գրագիրը, աղաները որոշած են անպատճառ այդ հողը առնել։

— Այո՛ բայց մենք ալ որոշեցինք որ այդ հողը չառնուի և վերջնական որոշումը մենք է որ պէտք է տանք։

— Աղաները այնպէս որոշած են որ նոյնիսկ եթէ դուք մերժէք, իրենք նորէն այդ հողը ծախու առնեն։

— Եթէ այդպէս է, ուրեմն ինչո՞ւ նախապէս մեզի դիմում ըրին։

— Որովհետև ձեակերպութիւնը այդպէս կը պահանջէր։

— Չէ, բարեկամ, ասիկա պարզ ձեակերպութիւն մը չէ, դուք և ձեր աղաները կը սխալիք կոր, առանց Տնտեսական խորհուրդի որոշումին, ազգին դրամով առուծախս կարելի չէ կատարել։

Գրագիրը կը սկսի քիթին տակէն խնդալ, չարաճճի դէմքով մը որ կարծես ըսել կ'ուզէր «Ինչ տանձ գլուխ մարդիկ են ասոնք»։ Յետոյ արդահատական շեշտով մը կը շարունակէ.

— Բարեկամներ, ո՛չ թէ մեր աղաներն են որ կը սխալին, այլ դուք պարզապէս։

— Ինչպէ՞ս...

— Որովհետև այն հողը որուն համար դուք ամիսներէ ի վեր քննութիւններ կատարեցիք ու չգներու որոշում տուիք, մեր աղաները գնեցին ինցուցին արդէն...

— Անկարելի՛ բան է։

— Ընդհակառակը՝ շատ կարելի է ու ապացոյցն ալ այն է որ այդ հողին ֆէրազի գործողութիւններն ալ կատարուած ու Պարիկ էֆ. Կիւլպէնկեանի անուան փոխանցուած է, որուն վրայ է արդէն Թիֆլիսի խանի շէնքը... ուրեմն, ցոնսութիւն ձեր որոշումը քուրճի դրէ՛ք։

Եւ Գարակէօղեան խնամակալութեան գրագիրը քահ-քահ մը ձգելով կ'ելլէ կ'երթայ։

Տնտեսական խորհրդի անդամները չփոթած չմորած իրարու երես կը նային և ի վերջոյ կ'որոշեն այդ հողի գնման մասին եղած ոչ է ծախք չի ճանչնալ և պահանջել որ խնամակալները իրենց գրպանէն տան դրամները։

Բայց այս երկրորդ որոշումը կարծեմ աւելի դրական արդիւնք չպիտի ունենայ քան առաջինը։

* * *

Այսպէս մեր մեծ աղաներուն համար ազգային սահմանադրութիւնը օրէնք մը չէ որուն պէտք է հպատակիլ, այլ պարզապէս օյին մը, ձեւակերպութիւն մը, որ ոչ է կերպով չկրնար ազդել քահանայական տնօրինութիւնների դէմ։

Ու այս արմատացած ըմբռնումն է պատճառ որ մեր ազգային դրամները այս ու այն անձին կամքին ու կրքին համեմատ, կը տարուբերին, ողբալի տակնուվրայութեան մը մէջ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՀԱՐԵՒԱՆՅԻԿ ՆՕԹԵՐ

ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ

Գրագէտ բարեկամ մը կ'բսէր ինձ անցեալները թէ՝ Զօհրապի Ռափֆիի լաբրատին մէջ արտասանած վերջին ճառը կարդալով՝ ախորժ ու զարմացեր է հոն տեսնելու երբեմնի գրագէտին և հրապարակագիր-ատենաբանին ցիրէն ու աւերումն...։ Մայրէ ի մայր «զարմէլի, կեղծ, թացիկ հռետորութիւն մը, գրական մաշած, գոյներ նեռած, «անցած» գեղեցկութիւններ, ատան ու ռուկացած ազատասիրութեան չի անանկանող մբռնումներ, շռայլումներ, վերջապէս ոչինչ ինքնատիպ, ոչինչ հզօրապէս զգացուած, կամ մտածուած։

Անհերքելի է որ քաղաքականութիւն ընելէն ի վեր՝ առ մարդը մոռցաւ իր երբեմնի Զօ... հրապոյր գրականութիւնը, իր գրագէտութիւնը։ Ասոր ալ պատճառը այն է որ դէպ տեսակէն քաղաքականութիւն մըն է իր ըրածը, քանի որ զուրկ է համոզումէ և իմաստութենէ. անձնական, պատեհապաշտ քաղաքականութիւն մը, որուն գուշակելի շարժիչներն (mobile) են կարի անձնապահպան, անձնապատկան ու անձնօգուտ զգացումներ. վախ. շահասիրութիւն և փառասիրութիւն։

Բէյեմտաղօն ալ պետական մարդ եղաւ, և որքան մեծ, բայց մարդը առոր հարար վրայ չի տուաւ իր ընդդիմադիր leaderի երբեմնի կերճախօսութիւնը, և կորովի ու իսկապէս գրագէտ-հրապարակագրի բարձրելի ձիրքերը...։ Ընդհակառակը։

Ա՛չուշտ ինքն ալ կ'անդրադառնայ իր գրական-մտաւորական անկումին, ինք որ ճշմարիտ գրագէտներու և գրասէրներու թանկագին համակրութիւնը կորսնցնելով՝ դատապարտուած է այժմ, խեղճ, գրչակ «աղաքներու, կարդացածներն հանձ հասցող իմաստակ պատանիներու, տարտամ ուսուցիչներու, անորոշ խմբագիրներու և սառոյզ տիրացուներու տարբերութիւն, բիրտաբաց, դրդրագինօրէն մեծամտի, «մեծ-թմբկային» հիացումներուն բռնադատ ամբոխայնութեանն ու ապոստատած կուսակցականութեանը։

Այսպէս իր պատկանած ընկերութեան մարդոց համար գեղն ու հրապոյրը կորսնցուցած մեծազարմ Տիկին մը (grande dame) պիտի կրնար գլուխը դարձնել փոդոցէն անցնող ժողովուրդի մարդուն, գործաւոր, գիւղացի կամ պանդոյր...։

Անշուշտ Զօհրապ ինքն ալ կ'զգայ իր կեցուածքին գեղեցկութենէ և առնականութենէ զուրկ ըլլալը...։ Բայց կը խորհի թէ հլուօրէն հնազանդելով պատուէրներուն և պահանջումներուն այն հզոր կուսակցութեան որուն կը «հմակրի», իր ձեռին պարտքն է (կամ պարտիք պարանոցին. ինչպէս Թարգմանեց հեգ Եղէքենեանը) զոր կը հատուցանէ այդ կուսակցութեան, որուն իր երեսփոխանութիւնը կը պարտի։ Հարկաւ կան օրեր կամ գիշերներ ուր փոքրիկ կ'ունենայ... գանկին տակ, ու կը տագնապի, կը տատանի, փոթորիկի բռնուած նաւու մը պէս որ պիտի ուզէր մոտակայ ծովախորշ մը երթալ հանգչիլ, բայց որ կորսնցուցած է իր խարիսխը...

Երբեմն թերեւս կը մտածէ խզել յարաբերութիւնները այդ կուսակցութեան հետ... բայց անոր վրէժխնդրութեան, բարոյական ու նիւթական հարուածներուն գաղափարը երբ միտքը կուգայ, կը սարսռայ, վախէն Սատան կը բռնէ...։ Ու կ'բսասիրի, ակամայ, լռեցնել իր խղճմտանքի Ձայները...։

Խ՜ղճ զոհ ... բայ։

«Լ. Արեւ» ՄԻՐԱՑԵԼԻ ԿԻՒՐՃԵԱՆ

Սաղիմեան Յուշերէ

«... Երբ տեսան վարչութեան անսպասելի հետապնդումը, ամբաստանուած միաբաններէն գլխաւորները վանքէն դուրս ելնել տալու համար արուած որոշումը, որուն իրագործումէն յետոյ պիտի բացուէր բարեկամներու ամբողջ չափն ու տարածութիւնը, սկսան ի գործ դնել յուսահատական ամենամեծ շարժումը, պաշտօնեաների վերջնական ճակատամարտ՝ պաշտօնները ճեղքելու և անցնելու համար։»

«Ճախճախուտը» էջ 134

Երբ կը թղթատէի Սատմի «Ճախճախուտը» որը պատուած որպէս պատգամ հրաբուխներու ապատնութիւնը թաղուց վրա, յանկարծ հանդիպեցայ վերյիշեալ տողերուն, յատկապէս այքիս զարկա թալանի ամբողջ չափն ու տարածութիւնը. յանդուգն արտայայտութիւնը որը առիթ տուաւ ինձ հետևեալ մի քանի խորհրդածութիւնները ընելու այդ տիրահրոչակ խնդրի մասին։

Ցնծումի ու ցոյցի շրջանը երբ անցած է արդէն շրթայուելով անցնելով տարի ներու շարքին, և սկսած է լուրջ քննադատական, վերլուծական, և անոնց հետևանքը եղող անհրաժեշտ մաքրագործումի դժուար շրջանը, խիստ մեծ պարտականութիւն ու զատասխանատուութեան բաժին կ'ինայ այն ամէն հասարակական դործիչներուն որոնք հանդէս են եկած ներկայ հայ իրականութեան մէջ դեր մը խաղալու։ Դրա համար անպէտ, ուղղամիտ քննադատը նախ պարտաւոր է ինքզինքը դատարան մը նկատել, և հոն, իր խղճին ու բանականութեան առջև դատուել, հարց տալով թէ «ո՛րքան տոյզ է իմ արձակած վճիռս»։

Երբ հասարակական երևոյթները վերլուծելու, և անոր նախադրեալներն ու դրդապատճառները պարզաբանելու առեն հարցին այս կերպով, այս տեսակէտով կը մօտենանք, մենք կ'տանանք մեր վատնած energieի փոխարէն ակնկալուած արդիւնքը։

Իրականութեան հետ խեղկատակութիւն ընելը մեծ տաղանդ, կամ հերոսութիւն չի պահանջեր, բաւական է Քարմի մը ըլլալ, կամ որ նոյնն է հասարակ մահկանացու Աւոյմը. — սակայն նրան քննելը իր ամբողջ բեալ կողմերով, յարատևական պատճառներու անհրաժեշտ և գիտակից լուսաբանութեամբ, անձնիւր բանական մարդու գործ չէ. նա կը պահանջէ բազմակողմանի զարգացում, վերին ասաքեանի զուտած, ազնիւ նկարագիր, մաքուր, անչահասէր հասարակական «ես»ի կորովով ու խանդով չաղկապուած անհատականութիւն, որոնք մասի վրայ կը հաչուեն մեր ներկայ սոսկալի յետամնաց իրականութեան մէջ։

Հին բէժիմի փտախտաւոր, այդ մռայլ ժամանակամիջոցէն ժառանգ եղող ցաւերէն մին ալ «Սաղիմական խնդիրն» էր, որը իր այլանդակութեան գագաթնակէտին հասաւ անցեալ տարի, այդ ժամանակ ես Ճնմարան էի, ալան թալանէ, զեղծումի, սանձարձակութեան, ապատմութեան բարձրաբարբառ աղաղակները ոչ մէկ Ռուսահայի վրայ լաւ ազդեցութիւն կը թողուին. սահմռկեցուցիչ էին այդ լուրերը որոնք օր օրին կ'արձագանչին ռուսական մամուլին մէջ. այն խմբակը որու դէմ ուղղուած էր այդ զորեղ պայքարը, ընթերցողին երեւակայել կուտար մի դատաստան, քանզի խմբակ. որը էջ նպատակն էր կողոպտել ամէն ինչ, բոյն դրած են ստրիմեան պատմական պարիսպներէն ներս, տական անողոք իրականութիւնը եկաւ ցոյց տալու թէ այդ ահագնադղորդ հրատարակութիւնները ոչ այլ ինչ են եթէ ոչ չափազանցութիւններ։ Ամբաստանեալները հանդէս եկան, քնինչ յանձնաժողովը յայտարարեց, իր վճիռը տուաւ որ ոչ մի գեղծում չիկայ։

Սակայն ամէն մի հասարակական գործերով հետաքրքրուող, անհաւատ կը հարկադրուի հարցնելու ինքնիրեն, քանի որ օրոչ և ճշդիւ փաստերու վրայ հիմնուած չէր եղած ամբաստանութիւնը, ապա ուրեմն ինչէն թեղադրուած պալատայ մամուլի մեծամասնութիւնը այդ ասահման բուռն պայքար մղեց։ Մի մասին համար կ'ըսեմ, նկատելով որ անոնք որոշ և մեկին սկզբունքի ծառայող, առանձին աշխարհայեացք ունեցող կուսակցութեան և նոյն իսկ անձնաւորութիւն չլինելով, անոնք բնական է չպիտի կարողանային ըմբռնել ինչ որ պատահած էր։

Մենք հասարակական երևոյթները լուսաբանելու առեն երկու նպ կ'ընդունինք, մին զուտ անհատական, գծուռ, սոսր, գռեհիկ, իր անձի չուրջը պատռոտ շահերով սահմանափակուած, չամոլիկ, որը կը դնէ իր փառքին յաջողումին համար անոթին օրապահիկ, իսկ միւսը հասարակական նպը, որը հիմնուած լինելով թշուառ հասարակութեան բարելաւումին վսեմ սկզբունքին վրայ, ասաքեր կ'ընէ այն ամէն խոչն ու խութը որոնք անձնական ընոյթ կրելու դատապնիքն ունեցած են, որը իսկ՝ նպն է, մարմնացումը ամէն զոհողութեան։ Կը ցանկալի երկրորդ նպը դրդապատճառը եղած լինէր յիշեալ ազատամիտ օրգանին այն յարձակումները որոնք դեռ թարմ են յիշողութեանս մէջ։ Բայց երբ այսպէս ընդունինք, ապա ուրեմն ինչո՞ւ այս խորհրդաւոր լռութիւնը, ինչո՞ւ այս մեծ հիասթափումը, այո՛, երբ խնդիրը աւելի լուսաբանուեցաւ։

Սակայն այդ ինչի՞ նշան կամ պատճառ էր որ դուք վերապահ քաղաքականութեան կը հետևիք։ Պարտաւոր էիք և էք նժարին միւս թաթը քաշել, նաև քննադատութեան ասոնց անցնել հաչուելու պահանջ ըսուած հակադիր խմբակն ալ, պէտք է պատռել այն վարագոյրները որոնք կը քողարկեն ժանգաստ դէմքերը, անոր հանդէպ ցոյց տրուած հաստատամտութեան կոյր հաստատը պէտք է խեղդել։ Սևագլուխները միեւնոյն չանդրով են չաղկապուած, միևնոյն ձգաւոմն, միևնոյն հոգեբանութիւնը, միևնոյն նպատակը ունին, չահագործել, ու չարաչահագործել խեղճ ժողովուրդը։ Ցանական ախիզմութիւն։ Պէտք է մենք նայինք այդ անբարոյական պայքարներու ալանդակութիւնները, պէտք է հասարակութեան դատարանին յանձնել անոնց վանդալականութիւնը, պէտք է ժողովուրդը գիտակից ընել ճանչնալու իր բարեկամն ու թշնամին։

Ամէն մի ազատամիտ օրգանի առաջին պարտականութիւնն է զարթնքի, փախանցումի այս փափուկ շրջանին մէջ, եղելութիւնները ներկայացնել իրենց հարազատ արժողութեամբ, փչրել ամէն մի կուռք որ գոյութեան հիմք ունի կեղծը, պարիրն ու սուտը, փառասիրութեան անյագ տենչը, եսասիրութեան կործանարար ոգին։ Ո՞վ է այն միամիտը որ կը կարծէ թէ հաչուեպահանջ խմբակը անմեղանակ հրեշտակներէ բաղկացած է։ Սակայն դուք չբրիք այդ, դուք լուռ արձանացած մնացիք, ուրեմն դուք բաղդախնդիրներ էք, այս կամ այն խնդիրը չահագործելու դիտաւորութեամբ հանդէս եկած. թէ այդպէս է, դրա մասին գալ անգամ։

ԴԱՆԳԱՄՈՒՆԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԱՆԳԼԻԱ

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

«Թայմզ» իր վերջին Թիւին մէջ «Մեծն Բրիտանիա եւ Պարսկաստան» խորագիրով յօդուած մը հրատարակած է, ուր ի մէջ այլոց կ'բսէ. «Անգլիական կառավարութիւնը հարաւային Պարսկաստանի մէջ տիրող անիշխանութեան միայն կ'ուզէ վերջ դնել, որպէսզի անգլիական վաճառականութիւնը ալ աւելի վնասներու չենթարկուի։ Երկրին հարաւային մասը, կ'ըսէ «Թայմզ», չի գտնուիր ազդեցութեանը տակ կենդրոնական կառավարութեան որու իշխանութիւնը Սպահանի գաւառէն անդին չանցնիր։ Անդամ մը եւս կը պնդէ թէ անգլիական կառավարութիւնը երբեք միտք չունի այդ երկիրներուն մէջ պարսկական տիրապետութեան տեղ իրենը հաստատելու։ Ընդհակառակը՝ շատ [illegible] պիտի ըլլայ եթէ Պարսկաստան իր [illegible] խաղաղութիւնը հաստատէ։ Սակայն [illegible] իր պարտականութիւններուն մէջ [illegible] նայ, Անգլիա ինքը պիտի ըլլայ [illegible] ցի սպահներու հրամանին տակ [illegible] տեղացիներու բանակով մը հաստատ[illegible] խաղաղութիւնը»։ Յետոյ «Թայմզ» խօսելով ծանուցագրին առթիւ օտարներուն ճնշը արդէն աւարտած էր և պատշաճ ուտելու միջոցին այս խօսակցութիւնը կ'անցնէր։ Առաջարկ է իվեր տիկին Անթառամ, գերազդեցուած վիճակ մը ունէր, Ղուկաս էֆէնտիի այս կեղծ մեծարանքները, ամէն առթիւ հեռը խօսելու ձիգը, զինքը չափազանց զայրացնած էին։ Անթառամ կը փափաքէր որ զուկին հետ առաջին անգամ ինք առանձին տեսակցութիւն մը ունենայ ու այս մասին գրեթէ վստահ էր յաջողելուն։

— Նոյն իսկ եթէ հայր ու աղջիկ կայարան գան Լեւոնը դիմաւորելու, կը խորհէր, անշուշտ քանի մը վայրկեանի տեսակցութենէ ետքը մեզ առանձին պիտի թողուն և ելլեն տունդարձին երթան։

Բայց ահա՛ այդպէս չէր եղած։ Տղան զանազան սոխպէր էր միասին պանդուկ գալու և այնպէս մը կարգադրեր էր որ ինք նշանածին հետ առանձին կառք նստի։ Արդ, տիկին Անթառամ վստահ էր որ կառքին մէջ Ռոզիկ ու իր զուգը խօսած էին իրենց միջեւ ծագած դժուարութեան վրայ և անշուշտ աղջիկը ամբողջ դէպքը իր ուղած ձեւովը ներկայացուցած էր։ Եւ այս ենթադրութիւնը ո՛չ աւելի չղազրգռած էր տիկին Անթառամը, որ ճշդի բոլոր տեղեկութիւնները գրեթէ բերանը չէր բացած։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 55

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՕԼՍԱՀԱՅ ԲԱՐԲԵՐ)

Հեղինակ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԴԼՈՒԽ ԴՆՆԵՐՈՐԴ

Իր առաջին տպաւորութիւնը այն եղաւ թէ իր մայրը ոչ է մեքենայութեան մը զոհ գացած է պան մը և թէ, յետոյ, իր տխրամտութիւնը հանկնալով, հաշտուած է իր խնամատարներուն հետ։ Եւ այս ենթադրութիւնը չափազանց ուրախացուց զինքը և սկսաւ զուարթօրէն ու սիրալիր կերպով տեսակցիլ ամենուն հետ։ Յետոյ, երբ Բեբա դառնալու կը պատրաստուէին, առաջարկեց.

— Ղուկաս էֆէնտի, օթել երթանք և ճաշը միասին ընենք, չըլլա՞ր։

— Ամենայն սիրով պատասխանեց վաճառականը։

Երկու կառք սակարկեցին և Լեւոնի կարգադրութեան համեմատ մէկուն մէջ նստած տիկին Անթառամը և Ղուկաս էֆէնտին, իսկ միւսին մէջ՝ ինքն ու նշանածը։

Հազիւ թէ կառքերը ճամբայ եղած էին, Լեւոն խնդալով ըսաւ Ռոզիկին.

— Դիտե՞ս թէ որքա՛ն մտատանջ էի հոս հասած վայրկեանիս և թէ հիմա որքա՛ն հանգիստ և երջանիկ եմ։

— Ինչո՞ւ համար, հարցուց աղջիկը միամտաբար։

— Պարզապէս կը վախնայի որ հոս հասնելուս յարաբերութեանց խզում մը պիտի տեսնէի մօրս և ձեր միջեւ, մինչդեռ, ընդհակառակը, ահա՛ հայրդ ու մայրս, քով քովի, զիս ընդունեցին։ Ուրեմն պատահած միջադէպը կարեւորութենէ զուրկ բան մըն է և արդէն ամէն բան մոռցուած է...

Լեւոնի այս խօսքերը չփոթեցուցին Ռոզիկը որ չէր գիտեր ի՞նչ պատասխանելը։ Ձեր ուզեր մէկէն ի մէկ յուսախաբ ընել երիտասարդը, իսկ միւս կողմէ անառանելի կուգար իրեն ստելը։ Ուստի չեղակի պատասխան մը տուաւ։

— Եւ եթէ տեսնայիր որ իրաւունք յարաբերութեանց խզում մը պատահած է իմ ծնողքիս ու քու մօրդ միջեւ., ի՞նչ պիտի ընէիր, հարցուց Ռոզիկ, իր սեւ աչքերը յառելով երիտասարդին վրայ։

— Շիտակը չատ ցաւ պիտի զգայի, պիտի ջանայի պատճառը հասկնալ և ան միջոցէս հաշտութիւն մը գոյացնելով, խնդիրը անոյշ տեղը կապել։

— Եւ եթէ չյաջողէ՞ր այդ հաշտութիւնը յառաջ բերել, ի՞նչ կընես աղջիկը մտատանջուելով։

Լեւոն զարմացումով իր նշանածին նայեցաւ։

— Բայց ինչո՞ւ այդ հարցումները կ'ընես, քանի որ այլեւս խնդիրը չէ մնացած մէջտեղ։

— Պարզ ենթադրութիւն մըն է ըրածս, միայն թէ կ'ուզեմ որ պատասխանես, պնդեց մանկան աղջիկը։

«Կերեւայ որ զիս փորձել կ'ուզէ այս չարաճճին, խորհեցաւ Լեւոն։ Յետոյ անկեղծ չեշտով մը պատասխանեց.

— Իրաւ որ, ընելիքս չատ պարզ էր. երբոր հաշտութեան ամէն միջոց սպառեր, այն առեն կը ձգէի որ անոնք իրարու հետ ուզածնուն չափ քէն ընեն և որով հետև մենք իրարու հետ հաշտ ենք ու բան մը չունինք, քեզի հետ կ'ամուսնանայի ու կ'ելլէինք կ'երթայինք... միթէ մեր երջանկութիւնը ուրիշին քմահաճոյքին պիտի զոհենք։

Ռոզիկ երիտասարդին այս պատասխանին վրայ անհուն երանութեան ու շնորհակալութեան ակնարկ մը ուղղեց իր նշանածին և այսերը անոր ներկայացնելով ըսաւ.

— Ուրեմն համբուրէ՛ ինծի։

Ու երկու սիրահարները իրարու փարեցան։

Սակայն Ռոզիկի բոլոր այդ հարցումները կառքին մէջ յարուցած էին Լեւոնի մտքին մէջ։

— Կ'երեւայ որ դեռ հաշտութիւնը կատարեալ չէ, մտածեց, բայց մնաս չունի, քանի որ իրարու հետ բոլորովին խզուած չեն, կրնանք դիւրաւ կարգադրել ամէն բան։

Եւ ա՛լ այդ խնդրին վրայ չխօսեցաւ աղջկան հետ։

Օթելին մէջ, սեղանին վրայ, ճաշը բաւական զուարթ անցաւ։ Ղուկաս էֆէնտի ամնման կերպով մտերմութիւն կեղծեց տիկին Անթառամի հետ, միշտ հեռը խօսելով, գինի մեծարելով, կատակելով, մինչ Անթառամ կը շարունակէր իր դատաստան ու վերապահ դիրքը։

Մինչեւ մը Ղուկաս էֆէնտի խօսքը Լեւոնին ուղղելով ըսաւ.

— Ուրեմն այսպէս, անպատճառ կ'ուզես որ գալ չարթնու հարսնիքը ընենք... ես պիտի նախընթրէի որ դանել ամիս մը յետաձգէինք, որպէս զի աւելի հանդարտօրէն պատրաստութիւնները տեսնէինք...

— Ամի՞ս մը, գոչեց Լեւոն, չէ՛, Ղուկաս էֆէնտի, անկարելի է, նոյն իսկ մէկ շաբաթը ինծի համար մեծ զոհողութիւն մըն է... դուք գործի մարդ էք, գիտէք որ երբ բացառիկ առիթներ ներկայանան, պէտք չէ ձեռքէ փախցնել և ճիշդ այս միջոցիս այդպիսի առիթներ կան...։

— Այսինքն, վրայ բերաւ Ղուկաս էֆէնտի, իմ յայտնածս պարզ փափաք մըն էր, բայց քանի որ գործերդ չեն ներեր, ճշ, ի՞նչ ընենք, թո՛ղ ուզածդ պէս ըլլայ։

Յետոյ, Լեւոնի մօրը դառնալով, Ղուկաս էֆէնտի, ժպտուն, փայփայիչ ձայնով մը հարցուց.

— Ձեր կարծիքը ի՞նչ է այս մասին, տիկին Անթառամ։

— Իրաւ որ, ընելիքս չատ պարզ էր. երբոր հաշտութեան ամէն միջոց սպառեր, այն առեն կը ձգէի որ անոնք իրարու հետ ուզածնուն չափ քէն ընեն և որով հետև մենք իրարու հետ հաշտ ենք ու բան մը չունինք, քեզի հետ կ'ամուսնանայի ու կ'ելլէինք կ'երթայինք... միթէ մեր երջանկութիւնը ուրիշին քմահաճոյքին պիտի զոհենք։

Ռոզիկ երիտասարդին այս պատասխանին վրայ անհուն երանութեան ու շնորհակալութեան ակնարկ մը ուղղեց իր նշանածին և այսերը անոր ներկայացնելով ըսաւ.

— Ուրեմն համբուրէ՛ ինծի։

Ու երկու սիրահարները իրարու փարեցան։

Սակայն Ռոզիկի բոլոր այդ հարցումները կառքին մէջ յարուցած էին Լեւոնի մտքին մէջ։

— Կ'երեւայ որ դեռ հաշտութիւնը կատարեալ չէ, մտածեց, բայց մնաս չունի, քանի որ իրարու հետ բոլորովին խզուած չեն, կրնանք դիւրաւ կարգադրել ամէն բան։

Եւ ա՛լ այդ խնդրին վրայ չխօսեցաւ աղջկան հետ։

Օթելին մէջ, սեղանին վրայ, ճաշը բաւական զուարթ անցաւ։ Ղուկաս էֆէնտի, գինի մեծարելով, կատակելով, մինչ Անթառամ կը շարունակէր իր դատաստան ու վերապահ դիրքը։

Մինչեւ մը Ղուկաս էֆէնտի խօսքը Լեւոնին ուղղելով ըսաւ.

— Ուրեմն այսպէս, անպատճառ կ'ուզես որ գալ չարթնու հարսնիքը ընենք... ես պիտի նախընթրէի որ դանել ամիս մը յետաձգէինք, որպէս զի աւելի հանդարտօրէն պատրաստութիւնները տեսնէինք...

— Ամի՞ս մը, գոչեց Լեւոն, չէ՛, Ղուկաս էֆէնտի, անկարելի է, նոյն իսկ մէկ շաբաթը ինծի համար մեծ զոհողութիւն մըն է... դուք գործի մարդ էք, գիտէք որ երբ բացառիկ առիթներ ներկայանան, պէտք չէ ձեռքէ փախցնել և ճիշդ այս միջոցիս այդպիսի առիթներ կան...։

— Այսինքն, վրայ բերաւ Ղուկաս էֆէնտի, իմ յայտնածս պարզ փափաք մըն էր, բայց քանի որ գործերդ չեն ներեր, ճշ, ի՞նչ ընենք, թո՛ղ ուզածդ պէս ըլլայ։

Յետոյ, Լեւոնի մօրը դառնալով, Ղուկաս էֆէնտի, ժպտուն, փայփայիչ ձայնով մը հարցուց.

— Ձեր կարծիքը ի՞նչ է այս մասին, տիկին Անթառամ։

Ճաշը արդէն աւարտած էր և պատշաճ ուտելու միջոցին այս խօսակցութիւնը կ'անցնէր։ Առաջարկ է իվեր տիկին Անթառամ, գերազդեցուած վիճակ մը ունէր, Ղուկաս էֆէնտիի այս կեղծ մեծարանքները, ամէն առթիւ հեռը խօսելու ձիգը, զինքը չափազանց զայրացնած էին։ Անթառամ կը փափաքէր որ զուկին հետ առաջին անգամ ինք առանձին տեսակցութիւն մը ունենայ ու այս մասին գրեթէ վստահ էր յաջողելուն։

— Նոյն իսկ եթէ հայր ու աղջիկ կայարան գան Լեւոնը դիմաւորելու, կը խորհէր, անշուշտ քանի մը վայրկեանի տեսակցութենէ ետքը մեզ առանձին պիտի թողուն և ելլեն տունդարձին երթան։

Բայց ահա՛ այդպէս չէր եղած։ Տղան զանազան սոխպէր էր միասին պանդուկ գալու և այնպէս մը կարգադրեր էր որ ինք նշանածին հետ առանձին կառք նստի։ Արդ, տիկին Անթառամ վստահ էր որ կառքին մէջ Ռոզիկ ու իր զուգը խօսած էին իրենց միջեւ ծագած դժուարութեան վրայ և անշուշտ աղջիկը ամբողջ դէպքը իր ուզած ձեւովը ներկայացուցած էր։ Եւ այս ենթադրութիւնը ո՛չ աւելի չղազրգռած էր տիկին Անթառամը, որ ճշդի բոլոր տեղեկութիւնները գրեթէ բերանը չէր բացած։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

ԿԱՄՈՒ ՄԱՍԻՆ ՈՒՄԱԽ

Ֆրանսերեն է Ս. Դ.

«Իրականությունը ոչ մի դեղ չունի նրա դեմ։ Միայն ինքն է ունակ ամբողջ աշխարհը ազատելու իր ստրկությունից։ Ինչպես ամենաբարձր ալեհեր գագաթները, որոնք ամենուրեք ամբարձիչներ են ուղարկում դեպի երկինք, ինքն ապրում է ամենավերջին հանգիստ ամենաբարձր գագաթներում։ Ինչպես ամենաբարձր գագաթները, ինքն ունի ամենաուժեղ հոսանքները։ Ինչպես ամենաբարձր գագաթները, ինքն ունի ամենաանդունդ

թեան ցկեանս բանտարկութեան դատապարտած է Շերիֆ փաշան և փախստական Քէմալ պէյը, պետութեան դէմ դաւադրութիւն մը ծաքելու և ապիւնալից յեղափոխութիւն մը առաջ բերելու նպատակ ունեցած ըլլալնուն համար։ Պոլսոյ և գաւառներու դատական իշխանութեանց հրաման տրուած է ձերբակալել յիշեալները, ա՛ւր որ հանդիպին։ Ձերբակալուած անդամներէն մէկ քանին իրենց յանցանքին համեմատ պատիժներու պիտի դատապարտուին։

ՀԱՆԸՆԴՈՒՍ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

Իտալացի դրամատէրերու խմբակ մը արտօնութիւն ուզած է երկաթգիծ մը շինելու Սկիւտարէն Գաբգիւղ։ Գիծը մինչև Ալէմ Տաղի պիտի կրնայ երկարտգծուիլ։ Այդ առաջարկը կ'ուսումնասիրուի Սկիւտարի կառավարչութեան կողմէ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Բարիզի օսմ. դեսպան Նաում փաշա ֆրանսական կառավարութեան հաղորդած է Բ. Դրան պատասխանը Թուրքիա հասատուած Ալժիրեցիներու և Թունուզցիներու հպատակութեան խնդրի մասին։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիշոն պահանջած է որ աւելի ճշգրիտ պատասխան մը տրուի։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ

Օսմ. Նաւատորմը, որ Մարմարայի մէջ թնդանօթաձգութեան փորձեր կը կատարէր, Իզմանց կղզիներուն առջև վերադարձած է։

⁂ Նաւատորմին վերին հրամանատար Ուիլէմս փաշա իր մօտ կանչելով Անգլիա զրկուելիք օսմ. ռազմերը, տեսչութիւն մը ունեցաւ անոնց հետ։

ՕՏՈՒՆԱՑ ՊԱՏԳԻԱՐԱՐԻՆ ԱՐԴԻՒՆՆԵՐԸ

Տ. Եօթգիմ Պատրիարքը հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է լուսնարէն թերթի մը խմբագրին. «Իմ կարծիքովս, հրէական խնդիրը երկու երեսէ ունի։ Եթէ երբեք կառավարութիւնը կ'ուզէ պարզապէս հանկալ իւրաքանչիւր դպրոցի ծրագիրները, աշակերտներուն և ուսուցիչներուն թիւերը, այն ատեն Պատրիարքարանը ոչ է ընդդիմութիւն չպիտի ընէ և դիւրաւ պիտի համաձայնի կառավարութեան հետ։ Գալով տրուած դատարարութեան ոգիին, Պատրիարքարանը պէտք է անդրդուելիօրէն պնդէ, որպէսզի մեր իրաւունքները անխախտ մնան։ Ինծի համեմատ է նաեւ այն յանձնաժողովը, որ այս միջոցիս կը զբաղի հրէական խնդրով։» Զինուորագրութեան խնդիրի մասին Պատրիարքը յայտարարած է թէ իր անձնական կարծիքով, անհրաժեշտ է քրիստոնեայ տղաներն զանգներու կազմութիւնը և բանակներու մէջ կրօնական պաշտօնեաներու անուանումը։

ՓՈՒԼԵՐԱՆ

Աւգի օր, քսանչորս ժամուան ընթացքին, քուլերայէ ոչ է դէպք չպատահեցաւ մայրաքաղաքիս մէջ։

⁂ Երէկուի պահեստի զինուորներու վաղուերը, ռազմափոքներուն առթիւ Պալիս բերուած, Հաարմքէօյի մէջ կղզեցուած էին, քուլերայի կասկածելի դէպքեր պատահած ըլլալուն համար։ Առողջապահական քննիչ Շերիֆէսաին պէյ Հաարմքէօյ գացած է, այդ զինուորներու առողջական վիճակը քննելու համար։

⁂ Երզրումի մէջ մէկ դէպք պատահած է, հոկտ. 9ին։ Ափրիկեան Տ ի ոգոյի մէջ, ութը դէպք, հոկտ. 11ին։ Մարաքի մէջ, հինգ դէպք, հոկտ. 11ին։ Պասրայի մէջ, երեք դէպք. հոկտ. 11ին։ Պաղտատի մէջ, տասնրմեկ դէպք. հոկտ. 11ին։ Քիազմիլի մէջ, տասնրվեց դէպք, հոկտ. 11ին։ Ամարայի մէջ, երեք դէպք, հոկտ. 11ին։

ԵԿՄԻԷՆԻ ՄԷՋ

Թայմզ կ'ըսէ թէ իսմայիլեան ցեղապետերը ապստամբութեան կը դրդռէ։ Քանի մը ոստիկան-զինուորներ սպաննուած և խումբ մը զինուորներ կոտրեան մատնուած են վառօդի վաճառատունէ մը ներս մտած ատենին։ Հաւանական է որ պաշարման վիճակ յայտարարուի Սանայի մէջ։

ՀԲՐԱՍԱԼՈՒՄԲԵՐԸ

Եօթը ալպանիացի հրաւաներ. որոնք արշաւախումբին հետապնդումներէն ազատած էին, ատենէ մը ի վեր Տէպրէի Զիրի և Ռէքալարի մէջ յարձակումները կը գործէին։ Զինուորական ջոկատ մը հանդիպելով այդ հրաւախումբին, կռուի կռիւ մը յեսոյ, հրաւախումբին եօթը անդամներն ալ ձերբակալած է։ Անոնց Մարթիս հրացանները և կողոպտած 5 ձիերը ու 40 այծերը գրաւած են։

⁂ Մանաթբրի կուսակալը կը հեռագրէ թէ Պուլկարիայէն հասած Պլաժի Երիսթօ Վանկէլ և Միխա Ալեքսի, որոնք պուլկար բնակչութիւնը կը դրդէին դի Նաթափ չըլլալու Քրուչէվոյի մէկ ատն մէջ ձերբակալուած են։

⁂ Իշթիպի մէջ վեց իթալիներու ապաստութիւնը ծանուցած էինք։ Մամուլի տեղեկատուութեանց դիւանը կը հաղորդէ թէ այդ սպաննութիւնը ի գործ դրուած է պուլկար քոմիթէի մը կողմէ, որ դիակներուն վրայ թուղթ մը փակցուցած էր սա բովանդակութեամբ. «Սիրկա վրիժառութիւն է զինաթափութեան առթիւ խոշտանգուած պուլկարներուն»։ Դիակի մը վրայէն ալ գտնուած է յեղափոխական քոմիթէի մը կնիքը։ Ոնրին վարին չրջակայքը գտնուող գիւղերէն կարգ մը պուլկարները ձերբակալուած են իբր կասկածելի։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՕՐԱՆԻ ՄԷՋ

Շանպայի գրաւումէն յետոյ, օսմ. զօրագունդերը դէպի Էմիզէթաւ ուղղուած են Նաճի պէյի հրամանատարութեան ներքև գտնուող զօրաթեւին միանալով։ Մէկ քանի օրէն ձէպէլ-Տրիւզիի ամենայեռին անկիւնները պիտի գրաւուին և զինուորական գործողութիւնները վերջ պիտի գտնեն։ Ցեսոյ անմիջական կերպով պիտի ձեռնարկուի բարենորոգումներու և տուրքերու գանձման։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՕՐԻՆԱՍՏԱՆ

Թահիսրոմնս վերապահութեամբ կը ծանուցանէ թէ Երեսփ. Ժողովի դեր նախագահ Սիւլէյման-էլ-Գուսթանի, քանի մը օր Աթէնք գտնուած միջոցին, բանակցութիւններ կատարած է երկու երկիրներու միջև գտնուած տակաւ խնդիրներու կարգադրութեան համար, բացի կրետական խնդրէն։

⁂ Առջի օր Պոլսէն վարուեցան երեք հեռագրագրութիւններ։ Մեկնիչի սոսիկանութիւնն ալ չորս հեռագրագրութիւններ վարած է։

ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՀԱՆՋԸ

Ինչպէս յայտնի է, եւրոպական ժամը հեռագիրի ընդհանրանալ ա՛չ միայն կ. Պոլսոյ մէջ, այլեւ գաւառները։ Շերքէթի ընկերութիւնը արդէն իսկ ընդունած է եւրոպական ժամը, որուն պիտի հետեւին բնականաբար ուրիշ կարեւոր հաստատութիւններ ալ։ Այս առթիւ անթերի հշդութեամբ ժամացոյցներու պէտքը օրուան հրամայողական պահանջքն է որուն լիուլի գոհացում կրնան տալ միայն ԼՈՆԴԻՆի ժամացոյցները, որոնք եւ ոչ իսկ մանրեկրորդ մը կը չեղին իրենց ուղղութենէն։ Մանրամասնութեան համար կարդալ չորրորդ երեսի ազդը սոյն ժամացոյցներու մասին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ԵՐԷԿԻ ԴԷՊՔԸ

ՏՈՔԹ. ՍԵՂԲՈՍԵԱՆ ԾԵՌ ԿԵՐԱՄ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՀՐԱԺԱՐԻՆ

Երէկ, կէս օրին, ցաւալի դէպք մը տեղի ունեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին քովի մէջ։ Պատմենք դէպքը։ Խառն ժողովոյ նիստին ասարտումէն յետոյ Վարչութեան առենապետ Տօքթ. Սեղբոսեան և Աղտսի Աղասեան էֆ.ները վար է՛ջնան մեկնելու համար։ Բակին մէջ նոյն միջոցին կը գտնուէր Պ. Ենովք Շահէն — եղբայրը Դատ գիւղի ուսուցիչներէն Պ. Դր. Իրանոսեանի— որ վեր վար կը պտտէր։ Երբ Սեղբոսեան էֆ. կը մօտենայ բանկին, Պ. Ենովք Շահէն կը կեցնէ զայն և կը հարցնէ թէ՝ ինչ ըրին Դատ գիւղի խնդիրը և Սեղբոսեան էֆ. կը պատասխանէ թէ՝ «ղլուխ իշթէ լուծեցինք. հիմա խնդիրը այլեւս Ուսում. Խորհուրդի սեղանին վրայ կը գտնուի»։ Վարչութեան առենապետին և Պ. Ենովք Շահէնի միջև մէկ քանի բառ եւս փոխանակուելէ վերջ այս վերջինը գաւազանը կը վերցնէ և Տօքթ. Սեղբոսեանի գլխուն և ուսերուն մէկ քանի հարուածներ կ'իջեցնէ։ Տօքթորին վիրաւորուած գլուխէն կը սկսի արիւն հոսիլ. անմիջապէս բակկալը նստողները և վերէն բարձրանողներ վար կը փութան և միջամտելով՝ առենապետը վեր կ'առնչորդեն Աղտսի էֆ.ի հետ մէկտեղ, որ վախէն տաքը տակելով ինքն ալ գետին ինկած էր։ Մօտակայ դեղարանը մարդ մը ղրկելով յոյն բժիշկ մը կը կանչուի որ նախնական դարմանումներ կ'ընէ և յետոյ Սեղբոսեան էֆ. կառքով կ'առաջնորդուի իր տունը։ Վարչութեան անդամները որոնք դեռ խորհրդարանն էին, ինչպէս նաև Ս. Պատրիարքը, տատիկ կը յուզուին այս միջադէպէն։ Ներկաներէն մէկ քանին կ'առաջարկեն լուր տալ ոստիկանութեան և անոր յանձնել յարձակումը գործողը։ Սակայն Ս. Պատրիարք հայրը կը մերժէ, յայտարարելով որ ազգ. իշխանութիւն մը բռնի ուժով կարելի չէ յարգել տալ և հետեւեալ իրենց ուրիշ բան չմնար ընել բայց եթէ հրաժարիլ՝ ազգին այս անիշխանական վիճակին վերջ մը տալու համար։ Ինչպէս կը տեղեկանանք, վարչութեան առենապետին տեսած վերքը թեթեւ է բարեբաղդաբար։ Խառն ժողովը որոշեց նաեւ որ վաղը պատրիարքարանի մէջ արտասովոր հերթով նիստ գումարել և իր հրաժարականը պատրաստելով ներկայացնէ ազգ. երեսփ. ժողովին, որ յառաջիկայ ուրբաթ օր նիստ պիտի գումարէ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ մասնաւորաբար և միայն զբաղելու համար վարչութեան և պատրիարքին հրաժարականներու խնդրով։

Ահա՛ թէ մինչեւ ուր տեղեր հասաւ Գասրգեղի ուսուցչական խնդիրը։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ

Իր երէկի նիստին մէջ հետեւեալ որոշումները առաւ։ 1.— Նախ կարդացուեցաւ էջմիածնայ գիւանապետ Տ. Բագրատ վրդ.ի մէկ հեռագիրը որով կը ծանուցանէր թէ Դանիէլ եպս. մեկնած է էջմիածնէն վերադառնալու համար Ս. Երուսաղէմ։ 2.— Ուսումն. Խորհուրդը մայրաքաղաքիս Ազգ. Վարժարանաց մասին Մէարիֆի կողմէ պահանջուած վիճակագրութիւնը պատրաստելու համար պէտք կը յայտնէր Թուրքերէնի տեղեակ պաշտօնեայ մը յատկացնել կատարելու համար նոյն աշխատութիւնը։ Ժողովը յանձնեց դիւանատան անդամներէն Զաքարեան Միւռօն էֆ.ի որքան կարելի է ընդարձակ այս աշխատութիւնը կատարելու համար։ 3.— Տփխիսցի բարեյիշատակ Կարապետ Վարդանեան 20,000 ռուպլիի գումար մը թողած և տրամադրած ըլլալով որ անոր տոկոսները յատկանան Մշոյ Ս. Կարապետի Վանուց օգտին և ուսանողներու, կտակաց Հոգաբարձութիւնը յայտնած էր իր կարծիքը այդ մասին։ Ժողովը դիտելով որ նոյն կանխին տրամադրութեանց նկատմամբ կարեւոր տեղեկութիւնները կը պակսէին արժան դատեց կտակագրին մէկ պատճէնը պահանջել։ 4.— Վանօրէից խորհուրդը գրով մը դիտել կուտար թէ վանքը կան որոնք յանձնուած են առաջնորդներու հովուութեան և մասնակցութեան, մինչդեռ անոնք ուղղակի կեդրոնական Վարչութեան իրաւասութեան տակ կը գտնուին և հրանոց կը խնդրէր այս մասին։ Գաւառ. Սահմանադր. հրանոցին համեմատ վանօրէից բաժնին մէջ այս պարագաները որոշակի արտայայտած ըլլալով, ժողովը որոշեց հրանոց տալ, ըստ այնմ չարժել։ 5.—Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը գրավեստով խօսելով Վարչական Պատուիրակ Ս. Սարին էֆ.ի երկիցս Կիլիկիա ըրած այցելութեանց առթիւ ունեցած աշխատութեան վրայօք, կ'ուզեցնէր թէ առանց ուշ և թելադրանքի պէտք եղած դիմումը ըրած է առ որ անկէ խնդրելով արագ ձեւոց ա՛բողջ ապահովագիրները և ոչ թէ զեղջ առաջարկելով։ Ժողովը կարդաց և արձանագրեց։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՑԵՂԱՊԱՀԸ

Երուսաղէմի տեղապահէն հոկտ. 2 թուակիր նամակ մը հասած է պատրիարքարան որով կը ծանուցանէ թէ ինք Պարզ կը գտնուի վանքապահական գործերու առթիւ և թէ հոկտ. 3ին համբայ պիտի ելլէ դէպի Երուսաղէմ։

⁂ Խառն Ժողովը իր երէկի նիստին մէջ զբաղեցաւ նաև Ղէոնդ վրդ. Մագուտեանի հողային խնդրով։

⁂ Թէև Երուսաղէմի երեք վարդապետները գրով մը դիմում ըրած էին երէկ Վարչութեան որպէսզի իրենց խնդրին վերջնական լուծում մը տրուի, սակայն յետաձգուեցաւ ուրիշ նիստի մը։

ԿՐԹԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Վարչութեան որոշմամբ թագրիր մը գրուեցաւ և ժամուցուեցաւ կրթական նախարարութեան, որուն մէջ կը յայտարարուի թէ ազգ. վարժարաններու պատասխանատուները վարժարաններու մէջ գտնուող անօրէնները չեն, այլ Պոլսոյ մէջ պատրիարքը և գաւառներու մէջ առաջնորդները, ինչպէս որ կառավարութիւնը ինքն ալ ընդուներ էր այս տեսակէտը ասկէ առաջ։ Հետեւաբար, ըստ եւ թագրիրին մէջ, կրթ. նախարարութեան քննիչները երբ ուզէ Ազգ. վարժարանի մասին բան մը հարցնելու պէտք ունենան, Պոլսոյ մէջ Պատրիարքարանին և գաւառներու մէջ առաջնորդարանները պէտք է դիմում ընեն։

ՀԱՆԴԻՍ ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԷՋ

Սեպտ. 25ին Ս. Գէորգի ծոնն ըլլալով, կը գրէ Մսակ-էջմիածնի Գէորգեան Ճեմարանի 36.դ տարեդարձն էր և անոր հիմնադիր Գէորգ Դ.ի տօնը։ Այդ պատճառով էջմիածնայ վանքին մէջ կատարուած պատարագին ներկայ եղաւ Վեհ. Կաթողիկոսը, և յետոյ շրջապատուած բոլոր միաբաններէ և եպիսկոպոսներէն՝ Գէորգ Դ.ի գերեզմանին վրայ հոգեհանգիստ կատարեց։ Ցեսոյ Գէորգեան Ճեմարանին մէջ Ս. Հայրապետին նախագահութեան տակ կատարուեցաւ դպրոցական հանդէս մը։ Ճեմարանի տեսուչ Բագրատ վրդ. կարդաց 1909-10 շրջանի տեղեկագիրը, յետոյ Ճեմարանին կոչումին վրայ անդրադառնալով շեշտեց գլխաւորապէս թէ Ճեմարանը միակ բարձրագոյն դպրոցն է Հայերու համար։ Այն տեղ պէտք է լայն ծաւալ դնէ հայագիտութիւնն իր բոլոր ճիւղերովը, ինչպէս նաև մանկավարժութիւնը թեմական դպրոցներու ուսուցիչ պատրաստելու համար։ Նոյնպէս չեշտեց թէ ազգին օգին պէտք է ան պատճառ գերազանց ըլլայ Ճեմարանին մէջ։ Ճեմարանի ուսանողներէն Յակոբ Սահակեան, ներբողականով մը ծանօթացուց Գէորգ Դ. Կաթողիկոսը։ Իսկ Գարգէն Էմիլեան, Ճեմարանի ուսուցիչներէն խօսեցաւ կրթութեան և անոր կարեւորութեան վրայ, ու ցոյց տուաւ մասնաւորապէս ուսուցիչներու պակասը։ Հանդէսին մէջ երգուեցան նաև քառաձայն երգեր, նշան Ալլահվէրտեանի առաջնորդութեամբ և տանուտէրներ արտասանուեցան։ Յետոյ Վեհ. Կաթողիկոսը խօսք առաւ և հանդէսը փակելէ առաջ ըսաւ. «Մի ձայն պէտք է յի չեցնեմ ձեզ. որ տեղէն կուգայ այդ ձայնը Գէորգ Դ. Կաթողիկոսի գերեզմանէ, այդ ձայնը կ'ըսէ. «Ինչ ուղղութեան մէջ դրի ձեմարանն և ինչ կրթութեամբ. բսէք. թե եմ ձեզմէ հեռացած թէ դուք ինձմէ»։ Երեւոյթները կ'ապացուցանեն թէ մենք ենք որ հեռացած են անկէ։ Ուրիշ կերպով, ինչո՞ւ Ճեմարանի տեսուչը պիտի բսէր որ ազգային ոգին և կեանքը պէտք է իշխող ըլլայ այս դպրոցին մէջ։ Ըսել է հիմա այդպէս չէ։ Հայր-Տեսուչը «ազգային կեանքի» բսելով անպատճառ կը հասկնար եկեղեցին եւս, որով կը կապուին Ամերիկայի, Հնդկաստանի և աշխարհի ցրուած բոլոր Հայերը։ Մեր պատուական երիտասարդ ուսուցիչը կարծիք յայտնեց, որ պէտք է լաւ ուսուցիչներ տանք դպրոցներուն։ Ինչո՞ւ այդպէս չըլլար, քանի որ Գէորգ Դ.ի նպատակներէն մէկն ալ այդ իսկ էր»։ Ցեսոյ ուսուցչութեան վրայ խօսելով, բաւ. «Կ'ըսեն թէ թեմական դպրոցներն անբարեկարգ են, թէ ուսուցիչներն անպատրաստ են, սակայն ո՛ւր են այն պատրաստի առաջնորդներն որոնք ուժեղ ձեռքով բարեկարգէին այդ հիմնարկութիւնները»։ Շեշտեց նաև որ ձեմարանէն պէտք է առաջ գայ պատրաստուած ուսուցիչներ և հոգեւորականներ, ոչ թէ միջնադարեան ոգւով կրթուած, զոր կը դատապարտէ ինքը, այլ ժամանակի ոգւոյն համաձայն և ահա այն ատեն միայն Գէորգ Կաթողիկոս իր չիրմին մէջ հանդիստ կունայ ըլլալ։ Ապա խօսեցաւ Հայ ժողովուրդին ջէպի էջմիածին ցոյց տուած խստապահանջութեան վրայ և յիշեցուց թէ առանց անհեռատեսի բարելուման՝ դրական և աչքի զարնող քայլ մը առնել կարելի չէ։ Ս. Կաթողիկոսը պահպանիչով փակեց հանդէսը։ Ճեմարանի մէջ լուսավառութիւն կատարուեցաւ նոյն գիշերը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԴՈՐԸ

Տ. Մարտա Վ. Դաղպեան երէկ կրօնից տեսուչ Պէհա պէյի ներկայանալով, իր կողմէ ալ խնդրեց որ նորընտիր տեղապահին պաշտօնին համար հարկ եղած դեկուցումն ըլլայ Երուսաղէմի կառավարչութեան, ինչպէս խնդրած է արդէն Ս. Պատրիարքը։ Պէհա պէյ յայտնեց թէ կառավարութիւնը առարկութիւն չունի Դանիէլ Ս.ի պաշտօնին շարունակութեան դէմ, քանի որ Պատրիարքարանի կողմէ ներկայացուած Տեղապահ Աթոռն գործոց պետն է և այդ հանգամանքը ճանչցուած ու հաստատուած է արդէն կառավարութեան կողմէ, հետեւաբար այդ մասը պէտք եղած յանձնարարութիւնը պիտի ըլլայ Երուսաղէմի կառավարչութեան։

ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷՖԻԲՍԻԷՆ

3 % ՑՈՒՐՈՍԱԻՈՐ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹ

Վիճակահանութիւն 1910 Հոկտ. 15ի

Շրջաբերութիւն 1886ի—318րդ թիւրաւ

137,715 թիւը չահած է 100000 ֆրանք, իսկ հետեւեալ 25 թիւերը չահած են 1000ական ֆրանք.

8357	51268	138873	258785	285613
27009	81636	149310	278280	300441
31498	86116	164305	281969	329015
33058	116351	225627	282685	332765
40318	138613	251236	284817	347837

Շրջաբերութիւն 1903ի.—97րդ թիւրաւ

766994 թիւը չահած է 100,000 ֆրանք, իսկ հետեւեալ 25 թիւերը 1000ական ֆր.

429383	495408	540815	614952	728867
451847	495676	551040	628420	730055
461736	499291	580983	665252	743214
473178	521012	600770	689526	756353
485565	528482	654019	726115	779143

Վճարումները կը կատարուին 1910 Նոյեմ. 1էն սկսեալ։

ՊՕՂՈՍ ԳԱԼԹԱՔՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ԷՍԿԻ ՉԱՊԹԻԷ, Թիւ, 56

ԳԱՑՍԷՐԻ, ԲԻԻԶԻԿ ՊԼՕՐԼԿՃԻԼԷՐ, Թիւ 26

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԴԵՂՕՐԷԻՑ ԵՒ ԱՔՏԱՐԻԷԻ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՄԻԲՐ,— Օ օգսիժէնէ գլորֆորմ, սերմ անթիտիֆիտերիք, կլիսերօ ֆոսֆաթ, գլորիւր ա՛օր, ասիա բիրքօկալիք, տրագինոն, գոգանն, սթիրիթին, սթրիքնին եւ միւս ալգալոիտները. էքսթրէ մմու եւ ֆլուիտները։

ԲՈՒԼԷՆԴԻ, սուլֆաթօ իտիուա պիդմանթ, սթօվայնն, պաս միւա եւ ուրիշ ապրանքներ։

ԴՐԻՍԻԼԷՆԵՒ, պի քառպոնատ ոք սուա, իւրի ոիսին, սլտրիճ, էսանս մանթ, վիոլէթ, քալոյէլ, բորուս բլաքեր, ռիւպարպ բոսոֆիլին, արարոթ եւ ուրիշ նշանաւոր ֆապրիքաներու ընտիր եւ թարմ ապրանքներ։

Սալոմոն և Բաքիւրօի գօնեագներ, քինպարաոշ, կուտոն վէռն, կիւյօ, պալսամիք, օվիլ, պուժի չամչի, ամբուլ սթէռիլիզ։

Ֆոսֆաթին, քաքաօ, ֆառին նէսթլէ, Մալակայի եւ ուրիշ դեղաւոր գինիներ։

Ոսքերու հոտ անցնող փոչիներ, քօթն, կազ, թէռմօմէթռ, քանքիւթ եւ վերաբուժական գործիքներ, պիպէռօն, կաղոժէն, կլասիէ Սիպէռիէն, ֆիլթռօ Բաքէօռի։ Ամենէն ժան եւ զեղչեալ գիներով։

ԱԳՏԱՐԱՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Զէնճէֆիլ, գարանֆիլ, պահար, գնագնա, զամբ, թարչին Զինի, Սէյլանի, սինամէքի, քիւնինիկ, կէօզ Թաշր, գուրչուն Թուզ, լիմոն Թուզ. անասոն, գօմարիքօ, սափառնա, սէմիր հինաի, հինտիաթան ճէվիզի, ամպէր գապուզը, աճը աղաճ վաղելին։ Լիմօնի, գարանֆիլի, թարչինի եւ անիսօնի իւղերը մեծաքանակ կը ծախուին եւ ուրիշ ամէն տեսակ հոտաւէտ իւղեր։

Զկան իւղերը մասնաւորապէս Նորվէկիայէն ուղղակի իրենց պատկանած նաւահանգիստները կը ղրկուին։ Նաեւ ուրիշ մեծաքանակ ապրանքներ իրենց նաւահանգիստները հանելու դիւրութիւններ ալ կ'ընծայուին։

ԳԻՆԵՐԸ ԱԺԱՆ ԵՒ ԴԻՒՐԱՄԱՏԱՉԵԼԻ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՑԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՓՈՒԹՈՎ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

ԼՈՒՎՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

209, ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ 209

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ

ՊԱՏԻ ՆԿԱՐՈՒՆ ԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԼԻՆՈՐՈՒՍԹԱ

ԿԵՐՊԱՍԷ, ԱՄԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԱԾ, ԹԻՒԼԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԿԻԲԻՐԷ ՎԱՐԱԳՈՑՆԵՐ

ԱՆԿՈՂՆԻ ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ

ԳՈՐԳՈՒՇ

ՍՓՈՐՆԵՐ, ԱՄԵՂՆԱԳՈՐԾՈՒԱԾ, ՊԱՐԶ ԵՒ ՊՕՆ-ՖԱՄ

ԼԻՆՕԼԷՕՄ ԵՒ ՄՈՒՇԱՄՊԱ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐԸ ՓԱԿ ԵՆ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ 10—20

Ս. Ժ. ՎԱՍԻԼԱԹՕ

Ղալաթիա, բիւնեի կից, թիւ 18

ՇԱՊԻԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԳԱՒԱՌՆԵՐԷՆ ԵՂԱԾ ՑԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Կ'ԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ

ՑԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՐԱԳ ԿԵՐՊՈՎ ԵՒ ԽԱՄՐՈՎ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Կ'իմանանք թէ անգլիացի դրամատէրներու խմբակ մը առաջարկներ ըրած է օսմ. կառավարութեան։ Այս առաջարկները, ինչպէս նաեւ ուրիշ դրամատէրերու խմբակներու կողմէ եղած առաջարկները կ'ուսումնասիրուին։

ԹՈՒՐՔԵԻՀԵԼԼԷՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Քաղաքական շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ պոյքոթին դադրեցումը Թուրքիոյ եւ Յունաստանի ձգտելու յարաբերութեանց մէջ բարւոքում մը առաջ պիտի բերէ։ Զարմանալի կը չրջի թէ Թուրք քաղաքական վարիչներու միջեւ կարծիքներու փոխանակութիւն մը կը կատարուի այդ մասին։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ օսմ. դեսպան Թէվֆիք փաշա դիմումներ ըրած է արտաքին գործոց նախարարութեան մօտ, օսմ. նաւատորմի հանգանակիչ մարմնոյն ներկայացուցիչը Հնդկաստանէն վերադարձած ըլլալուն առթիւ։ Արտաքին գործոց նախարար ոչը Էտուարտ Կրէյ պատասխանած է թէ ո՛և է հանգանակութիւն չպիտի թոյլատրէ Հնդկաստանի մէջ, բացի Հիճազի երկաթուղիին ի նպաստ կատարուած հանգանակութենէն։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Օտար թերթերը կը ծանուցանեն թէ Բ. Դուռը բանակցութիւններ կը կատարէ Վատիկանի հետ, Վատիկանի մօտ օսմ. դեսպանութիւն մը հաստատելու համար։

ԹՈՐՈՍ-ԼԵՌՈՆԻ

(Մուրիճեանց բազաւոր)

ԾԵՐԵՆՑԻ ԳԼՈՒԽ-ԳՈՐԾՈՑԸ

Վէպին առաջին պրակը լոյս տեսաւ և կը ծախուի բոլոր լրագրավաճառներուն քով։ պրակը 10 փարա։ Աւելորդ է ըսել թէ առաջին իսկ ընթերցումը բաւական պիտի ըլլայ ընթերցողը առնչնել։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Հոկտ. 13/26

Օսմ. միացեալ բացուեցաւ դրչ.		99—36½
» »	վար գին	99—09
» »	բարձր գին	99—38
» »	գոցուեցաւ	99—09
Բաւմ. Երկ. բացուեցաւ	ֆր.	214—12
» »	վար գին »	212—50
» »	բարձր գին »	214—12
» »	գոցուեցաւ »	213—
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	13—37½
» Ժուլիանս	»	8—37½
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—60
Շիրքէթի Խայրիյէ	»	47—
» » Օսման.	»	1—07
Գրքի Ֆոնս. Էֆիբս. հին Ֆր.		321—
» » » նոր	»	268—50
Թրանսվալ	»	61—
Զարթիրէդ	»	40—
Կ. Պոլսոյ քարար	»	443—50
Պանդ. Օթթօմ.	Լ. Օ.	19—
Օսմ. Ծխախոտի ընկ.	»	17—10
Օսմանթալ քարբէթ.	»	14—80

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԻԱԿ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՑՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական Նախարարութիւնէն, Միացեալ-Նահանգներու, Իտալիոյ և Ճապոնի ծովային Նախարարութիւններէն, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Սերպիոյ և Քանատայի երկաթուղեաց վարչութիւններէն, ինչպէս նաև Արժանթինի էլեկտրական Թրամուէյներու ընկերութիւններէն և բազմաթիւ ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր վարչութիւններէ։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ-ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

5 Մեծագոյն մրցանակներ.—Անվերթ (1885), Բարիզ (1889), Պրիւսէլ (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 Արտաքոյ մրցման, անդամ ժիւռիի.— Ժընէվ (1896), Թուն (1899)։
5 Սեռի մրցանակներ, 50k աւելի ուրիշ մրցանակներ Նեօշատելի եւ Քիւռի դիպարանները։
16 Շնորհամներ.— Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատէլֆիա, Անվերթ Ամթէրտամ, Զիւրիխ, ևն., ևն.։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ** եւ **ՈՐԴԻ** Մեծ Շուկայ, Մանճազանքլար, 44 — 46. Կ. ՊՈԼԻՍ

կը խնդրուի գաւառի մէջ որոշ վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, պէտք ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ ղրկել իրենց ապապրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։ 50—45

Ցիսեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ գոնարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ։

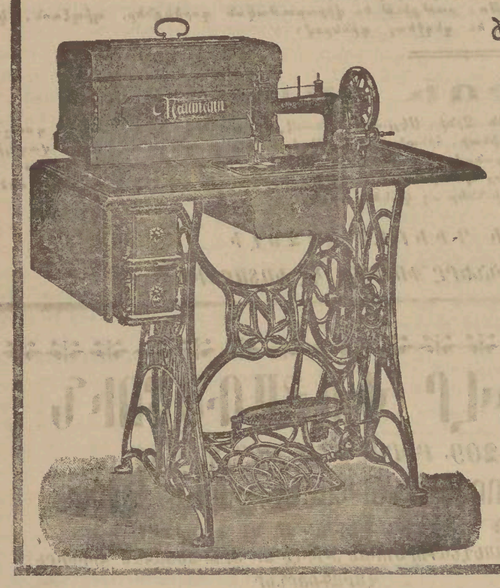

ՃԾՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՎԱՅՑԵԼԶՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՄՈՒԹԻՒՆԸ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՅՍ

ՆՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԼԱՒԱԳՈՅՈՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ՆՈՒՄԱՆ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱԾԱՌՈՒԹԻՒՆ Զ ՐԻ
ԼԱՒԳՈՒՅՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԿԵՆԴ. ՄԵԲԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ղալաթիա, ԽիւսէվԵնիկեար խան, թիւ 3, 4—14 15
Մբեռանոց Պէհիկբաշ. Ամարեալեր թիւ 44

Մօտերս մանուածիներ պիտի բացուին մանրաքարտիս դանազան թագեր ուն մէջ
ԲԱՐԻՍ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ՍԵՂՄԱԿԸԼ ՄԷ ՔԵՆԴՈՒՆԹՔ

ՄԷՆԻԷՐԻ - ՇՈԳՈՒԼԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Է

Օրական սպառումն է 60,000 ֆիլօ

Փնտրեցէք ՄԷՆԻԷՐԻ ՇՈԳՈՒԼԱՆ

15000 ՔՈՒԲՕՆ

ՔՈՍԹԷՔՍԹ
ԲԱՐԵՏԵՍԹԷՔ
ԲԱԼԹՈՅԹ
ԲԱՆԹԱԼՕՆԹ

Հ ՄԱՐ

ՇԱՆԹԵԶԻ ԺԻԼԷՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԿԵՐՊԱՆՆԵՐ
ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

ՊԼՏՐԷ Է ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ ԱՑՑԵԼԵԼ ՀԱՄՈԶՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՊՈԼԻՍ, Սիրէճի, Թրամուէյ ճաssեսի, Բեօբրիւլի խան, թիւ 24

ՆԳ. ԱՍՈՒԵՂԵՆՆԵՐՈՒՄ ՔՈՒԲՕՆՆԵՐ
ԱՆՓՈՓՈԽ ԳԻՆ

ԵՐԵԱՆԻ ՕՐԵՐԸ ՈՒՑ Է Վ.Ա.ՃԱՌԱՏՈՒՆԸ 11—20

Փոխարժէքը կը վճարուի այն ապրանքներուն որոնցմէ զոհ չի մնար յանախորդը

ՏՀԻ ՆԷՇԸՆԼԻ ԲՐՕԹԷՔԹՕՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Ճէյմս Պիւքանէ Զորչ Սթրիթ։
Ընկ. դրամատունն է Տէի Լօնտոն էնտ Բրազիլեր Պանք-Լիմիթըտ, 42 Քոսթլ Սթրիթ, Լիվերբուլ։

ՏՀԻ ՆՈՐԹ ԻՍԹԸՐՆ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընկ. կեդրոնատեղի.—Պանք Զեմպրա, Պօճտ էյթ Տարինկբրն
Ընկ. դրամատունը.—Տէի Լօնտօն Ճօյն Սթոք Պանք Լիմիթըտ-Տարինկբրն

Վերոյիշեալ Ընկերութիւնք իրենց անհաւասար ուղղամտութեան և արդարաբեր ու պատրաստակամ ծառայութեանց համաձայն կ'ապահովագրեն հրդեհի դէմ ամէն տեսակ չէնքեր և ապրանքներ, ամենանպաստաւոր պայմաններով և ամենէն ցած գիներով։ Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ ռակացոյց։ Ապահովագրական ընկերութեանց համայնաժողովէն (սինտիքա) դուրս կ'այսպանին։

Արեւելքի ընդհանուր լ՝ ազոր Տճorkն (Manager)
ՎԻՐՋԷՆ Ա. ԴԱԼՖԱՆԵԱՆ
Secretary
ՆԴՈՒՆԱՐԴ ՃԱՊՈՆԱՆ

Կալաթա, Իլիսաի խան, Թիւ 7, 8
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

ՈՒԻՆՔԱՐՆԻՍ

Կազդուրիչ իսկայ դինի, որ ասխարհիս մէջ լաւ գոյն ը նպելինեն ընդդէմ ԱՐԵԱՆ ԱՆՄԱՔԲՐՈՒԹԵԱՆ Սակաւարիւնութեան ԸՆԴ. ՏԿՍԱՐՈՒԹԵՍՆ ՋՂԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԴԻՆ ՄՆՆԴԱՌՈՒԹԵԱՆ

Բոլոր ակնառոր բըժիշկներու գնահատման արժանացած է Բոլոր դեղարանները ունի և դեղավաճառներուն քով կը գտնուի։ Գնուիկ եդրոնատեղի, Սիրքէճի, Խորասանի խան, Թիւ 1. 5։ 18—52

ԿԸ ՓՆՏՌԵՍՆՔ

ԱՑԻԵՐ, ԿԻՆԵՐՈՒ ՏԱՂԱՊ

Կ. Պոլսոյ ու գաւառներու մէջ, մեր հիւսելու մեքենաներուն վրայ ախատելու համար, եթէ կ'ուզեն օրական եւ տնական աշխատութեամբ՝

15 ԷՆ 25 ԴՐՈՒՇ ՇԱՀԻՒ

յատուցիրը ձրի կը ղրկուի։

ՖՐԱՆԵՈ-ՕՔՕՄԱՆ ԸՆԿ.
Ճիւսելու մեքենաներու տնական ներարարութեան նամար
Պաղչէգաբաս, Ճէլալ պէյ խան, Թիւ. 33
Օտղոլի-Պաքի դիմաց

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրեւամերիկեան
(Cie. de navigation Austro-Americana
ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին Հայ նամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պաշտակ ունին։ Մանրդր խնամեալ է։ Էլեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարայ իսկէլէսի փողոց։ Լոյտ Օթրիշէն գործակալութեան նախկին չէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ Թիւ 24։ Բնդհ. գործակալ
ԹԷՕՅՕՐ ՔՈՒՐՄԻՋԻ

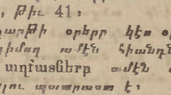

Cie Russe
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթուան երեւեկութիւններ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Ուր. 15/28 Տարանէլ, Իզմիր, Պիրէան, Ազեքսանդրիա, ժամը 11ին։
Բշ. 11/24 Սէվաստոպոլ, ժամը 10ին։
Ուր. 15 28 Տարանէլ, Մերսին, Իզմիր, Քիոս, Հոսդոս, Մէրսին, Բոքչէնաէրսն, Թրիպոլի, Գէրսէթ, Հայֆա, Յաֆա, Բոռ-Սաիտ և Աղէքս. ժամը երեկոյեան 2ին։
Եշ. 14/27 Օռեսա. ժամը 10ին։
Դշ. 12/25 Մէսսոլի, Սիրոպ, Սամսուն Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, և Պաթում. ժամը 10ին։
Շբ. 16/29 Պուրկազ, Վառնա, Օռեսա. Իրիկուան ժամը 4ին։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Լոյս տեսաւ՝ Գ. Պաղտայեան մաքուր տպագրութեամբ՝ **1911** տարւոյ ՕՐԱՑՈՑՑԸ, որ կը պարունակէ այս տարի բացառապես Ցաւնուած մը, ուր զինուորագրութեան օրենքին գլխաւոր տրամադրութիւնները, Օսմ. զինուորական օրինաց Եւրոպական օրենքներու հետ ունեցած նմանութիւնները եւ տարբերութիւնները, Օսմ. բանակին անցեալ ու ներկայ կազմակերպութիւնները, զինուորական ասիճանները եւ սպաներուն fատրօն բացատրուած, նաեւ տեղեկութիւններ տրուած են զինուորական վարժարաններու վրայ, ցոյնպէս Ընկերակցութեանց Պետական եւ Ազգային օրէնքները պարզուած են, Պետական օրէնքին բնագիրով միասին։ Օրացոյցը՝ այս կերպով ամէն մարդու օգտակար գրքոյկ մը եղած է։

Միակ կեդրոնատեղին է Հիւանդանոցի գրասենեակը։ Կը գտնուի նաեւ ամէն Գրավաճառներու քով։

Գին 50 Փրյ.

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
(ԷՄՆԴԻԼԹ ՍԱՆՏԳԸԼԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործ, պանքան վարկ բացած է Պոլիս ձէյալ Օղլու փողոց, իր սեփական շէնքին մէջ։

Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխառութիւն կ'տնէ։

Դրամ ընդունելու պայմանները.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով ստանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ձրգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 ուկէս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշիւով, այսինքն ուզուած տեսն դրամը առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 500 ոսկի։

Փոխառութիւնն պայմանները.—

Գոնարեղէններու, ոսկի եւ արծաթ առարկաներու և արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Սնտուկը ազգութեան չհարբուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին և թէ ժողովուրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ունել։

ՉԱՎՈՒԹ ՕՂԼԻԻ
Միկառի Փուղքը
ԾԻԼԻՈՅՏԻ ՄԱԳԱԶԱՆԱՆ ԿԻՑ
Թիւ 14

Խարխանիլ մարքայով ծանօթ մեր ոիկառի Թուղթին շատ մը կեղծերը հրապարակ հանուած են։ Առանց դէմ դառ բացուած է մեր կողմէ։ Ուստի մեր յաճախորդներէն կը խնդրուի ծիսխոռի մաքատան կից Թիւ 14 վաճառատունը դիմել։ կարգ մը մանրավաճառները, ծիսավաճառներ, աւելի շահ ընելու համար, ուրիշ թղթեր կը քշեն մեր ընտիր Թուղթերուն տեղ։ Ծխողները պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն մեր ոիկառի Թուղթին կողքին վրայ և մէջը գտնուած խարխանիլին և իւրաքանչիւր թերթիկներուն վրայ ապրած չոր գրոշմին ու 14 Թիւին, նոյնպէս ուշադրութիւն դարձնելու է մեր Թուղթին ազնուութեան։

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԲԱՌԱԳԻՐՔ
ՖՐԱՆՍԱՀԱՑ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Աւարտեցաւ սոյն հոյակապ համայնագիտական բառագիրքը։ Կը ծախուի Մասիսեան գրատունը, երկու հատոր 12Ը գրուշի։

Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՐ
Բերա, Տkorթ նօյ աղգր.
Խիվիկի Բալասի գիտաց. թիւ 450
ԳԱՐԼՕ ԱՒՆԱՄ

Ամերիկեան կօշիկներ, արանց համար	85 դր
« պօթ » »	85 »
Սթամպոլ ֆօրմաթ պօթ, արանց եւ կանանց համար, կապիչով և կոճակով	65
Վիտէլա պօթ, կապիչով եւ կոճակով	55
Կլասէ սկարբին, թոքայով վերջին նորաձեւութեամբ	45
Տղայոց համար, 4—8 տարեկաններու	15
» » 9—15 »	30
Արանց համար կրկնակօշիկ, ամերիկեան	23
կանանց » » »	17
Պզտիկ աղջիկներու » »	14
» տղոց » »	11

Զմրան համար տեսակ տեսակ բանթոփներ 5 ամիս պայմանաժամ
ԱՒԻԹԻՆ ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ 20—14

ՊԱՆՔ ՏԷ ՍԱԼՕՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE
ԲԱՐԵՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
8,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐՄԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
3,700,000 Ֆր
ԿԵՆԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
Նեվրոկոպ, Ն. Պոլիս (Ղալաթիա և Գալաթ.)
Մասնաճիւղեր. Սկիւտարի եւ Զմիւռնիոյ։

ՊԱՆՔ ՏԷ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամքով կը կատարէ Ն. Պոլսոյ, Սկիւտարի Թուրքիոյ ու Եւրոպայի հրապարակներուն, ինչպէս նաեւ միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխառութիւններ։ Զանազան հաշիւներ կը բանայ։ Արժէքուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Ճանապարհական հրամաններ կը գտնուի։ Ամանաթներ կը ստանայ։ Ապահովագրութիւն կը կատարէ։ Ամանաթներ կը ստանայ։ Ապահովագրութիւն կը կատարէ։ Պանք Սալոնիքի գրքերուն վրայ գտնուած գրքերուն համար տարեկան 5 տոկոս։ Ամանաթներ կը ստանայ։ Ապահովագրութիւն կը կատարէ։ Պանք Սալոնիքի գրքերուն վրայ գտնուած գրքերուն համար տարեկան 5 տոկոս։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՆՔԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տարի	108 դր.
» » » վեցամսեայ	60 »
Գաւառներու համար տարի	108 »
» » վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի համար տարեկան	35 ֆր.
» » վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ։ Նոցին փոխանման համար 2 դրշ. բաժնեգիրները անպայման կանխիկ, ծանուցումներ առանձին կը տպարկուին։ դրամ ղրկելու ամենաշահաւոր եւ ազատ միջոցը Մասնաճիւղն է։

ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՇԷՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝	130,000,000 ֆուրոն
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՈՒՄԱՐ՝	39,000,000 ֆուրոն

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ՎԻԵՆՆԱ

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Սուսիկ, Պիէլից, Պրալա, Պօղէն, Պրուն, Բէչթա, Զերնօվից, Ֆրիտէք-Միթթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գարլսպաս, Գրանկֆուրթ, Բրակաս, Լէմպերկ, Մարիէնպաս, Մէրան, Բիլզէն, Բրոկ Բրօնից, Բրզէմիսլ, Ս. Բոլթէն, Թուրնօվ, Թէբլից, Թէչէն, Վիլաշ և Նէօլթաս։

Վինըր Պանք-Շէրայն պանքայի ամէն գործառնութիւն կը կատարէ, փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և արժէքուղթեր աւանդ ձգուելու փոխարէն։ Առնարական թուղթեր կը գնէ։ Չէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տոկոսով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում ի՛նչ անմիջական կերպով յանձնելու կը գնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու առարկաներ, զարդասկիներ եւլն։

Վինըր Պանք-Շէրայն խնայողական Սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, 3½ տոկոսով և իր յաճախորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, սակայն ասկէդպէս դրեան դրուշէն։

«Մէյֆո» դրամարկղները, որոնք Վայրթոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

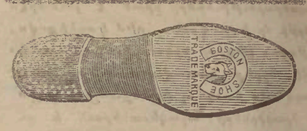

Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՐ
Բերա, Տkorթ նօյ աղգր.
Խիվիկի Բալասի գիտաց. թիւ 450
ԳԱՐԼՕ ԱՒՆԱՄ

Ամերիկեան կօշիկներ, արանց համար	85 դր
« պօթ » »	85 »
Սթամպոլ ֆօրմաթ պօթ, արանց եւ կանանց համար, կապիչով և կոճակով	65
Վիտէլա պօթ, կապիչով եւ կոճակով	55
Կլասէ սկարբին, թոքայով վերջին նորաձեւութեամբ	45
Տղայոց համար, 4—8 տարեկաններու	15
» » 9—15 »	30
Արանց համար կրկնակօշիկ, ամերիկեան	23
կանանց » » »	17
Պզտիկ աղջիկներու » »	14
» տղոց » »	11

Զմրան համար տեսակ տեսակ բանթոփներ 5 ամիս պայմանաժամ
ԱՒԻԹԻՆ ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ 20—14

ՊԱՆՔ ՏԷ ՍԱԼՕՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE
ԲԱՐԵՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
8,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐՄԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
3,700,000 Ֆր
ԿԵՆԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
Նեվրոկոպ, Ն. Պոլիս (Ղալաթիա և Գալաթ.)
Մասնաճիւղեր. Սկիւտարի եւ Զմիւռնիոյ։

ՊԱՆՔ ՏԷ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամքով կը կատարէ Ն. Պոլսոյ, Սկիւտարի Թուրքիոյ ու Եւրոպայի հրապարակներուն, ինչպէս նաեւ միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխառութիւններ։ Զանազան հաշիւներ կը բանայ։ Արժէքուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Ճանապարհական հրամաններ կը գտնուի։ Ամանաթներ կը ստանայ։ Ապահովագրութիւն կը կատարէ։ Ամանաթներ կը ստանայ։ Ապահովագրութիւն կը կատարէ։ Պանք Սալոնիքի գրքերուն վրայ գտնուած գրքերուն համար տարեկան 5 տոկոս։ Ամանաթներ կը ստանայ։ Ապահովագրութիւն կը կատարէ։ Պանք Սալոնիքի գրքերուն վրայ գտնուած գրքերուն համար տարեկան 5 տոկոս։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՆՔԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տարի	108 դր.
» » » վեցամսեայ	60 »
Գաւառներու համար տարի	108 »
» » վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի համար տարեկան	35 ֆր.
» » վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ։ Նոցին փոխանման համար 2 դրշ. բաժնեգիրները անպայման կանխիկ, ծանուցումներ առանձին կը տպարկուին։ դրամ ղրկելու ամենաշահաւոր եւ ազատ միջոցը Մասնաճիւղն է։

Տպագրեցին՝ ԴԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ